

Lumea Universitară

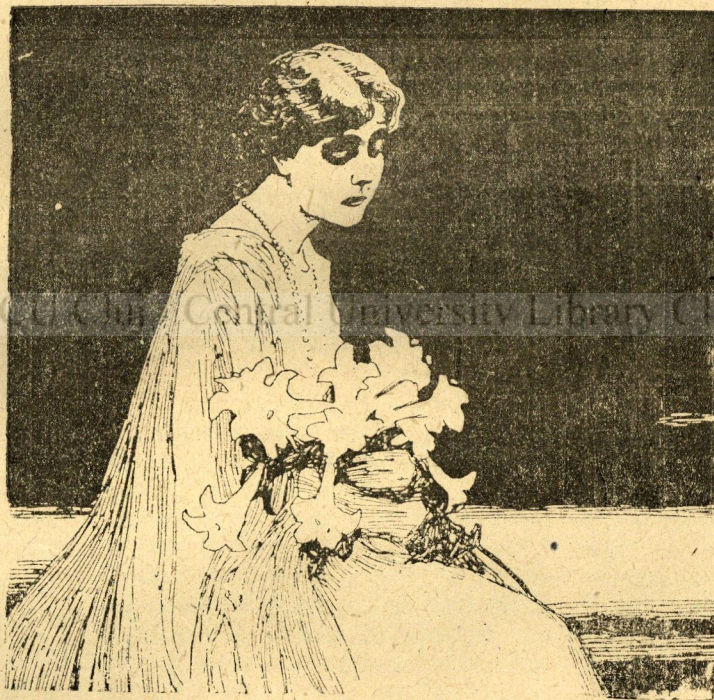
REVISTĂ CULTURALĂ BILUNARĂ

SECRETARI DE REDACȚIE: M. MACAVESCU — G. BELEA

APARE SUB ÎNGRIJIREA UNUI COMITET

Abonamentul;
Pe an 72 Lei
Pe 1/2 an 40 Lei
Exempl. 3 Lei

Abonamentul pen-
tru studenți
Pe an . . . 60 Lei
Pe 1/2 an 30 Lei
Exempl. . . 3 Lei

Colaboratorii

acestui număr: L. Blaga, G. Oprescu, I. Săcășanu, P. Grimm,
A. Păltineanu, A. Contrea, I. Istrate, V. Bărbat, G. Bănușiu,
și cronică de d-nii: O. Boitoș,, M. M., I. B., I. R., gb. etc.

Redacția și administrația Str. Avram Iancu No. 11. Cluj.

Fondator:
Centrul Studentesc
„Petru Maior”

Lumea Universitară

Revistă culturală bilunară

Apare sub îngrijirea unui comitet

Secretari de Redacție:
M. Macaveșcu
—
G. Belea

ABONAMENTUL 72 Lei pe an, 1/2 an 40 Lei

EXEMPL. 3 LEI

Redacția și administrația Cluj, Str. Avram J. 11

Cuvânt de sărbătoare

Trecute zilele de lungă patimă ale neamului nostru, putem spune, cu inima plină de tinerească însuflețire, „Cristos a înviat”, punând în înțelesul acestor cuvinte tot simbolul ce-le întruchipează astăzi pentru noi.

De la un capăt la altul, al țării neamul românesc ca reînviat dintr'o robie ce l-a tinut încătușat secole întregi sărbătorește cu dreptul ce i-l dă suferința proprie, zilele Învierii aceleia ce i-a fost mântuitorul unei lumi menită păcatului.

Înțelegem că fara întregită are nevoie de noi; mai mult încă, și-a pus nădejdea în noi, și considerăm că cea mai prețioasă urare este promisiunea ce i-o facem cu solemnitatea ce'i dă marea sărbătoare, că studențimea română își va de toată silința să fie la înălțimea vremilor prin cari trece.

În înțelesul acesta, ne îndreptăm gândul către acela ce și-a jertfit viața Lui pentru binele omenirii și ca buni creștini ne încredem în ajutorul Său.

Redacția.

Diitorul adevăratei democrații

Dela poetul Lucian Blaga, căruiu l-am cerut câteva rânduri pentru revista noastră, primim o frumoasă precizare a noțiunii de democrație în școală.

Tinerei Redacții,

O idee — cu numele luat în deșert de toate gurile rele ale zilei — e în pragul Universității: democrația. Din partea mea n'o înțeleg decât ca o apropiere rodnică și sufletească între oameni. Noțiunile de profesor și elev vor fi înlocuite odată frumos prin cele de om și om. Dar acum suntem numai la început și deaceea trebuie să mărturisim și primejdiile. Democrația e una din săbiile cu două tăișuri; ca să nu dăm greș, trebuie să fim blânzi ca porumbii — și mai ales isteți, nu tocmai ca șerpii, dar isteți.

Lucian Blaga

Dacă aș mai fi student...

de G. OPRESCU, prof. universitar

Francezul are o vorbă: si jeunesse savait... În adevăr dacă tinerețea ar avea experiența bătrâneții de cele mai multe ori ne-am croi altfel viața, atunci când avem în adevăr în mână posibilitatea de a o face, la vârsta adolescenței noastre. Dar care tânăr nu-și pierde timpul cu nimicuri, nu aleargă dupe satisfacțiuni momentane de ordin sentimental sau intelectual, de gădiliri de amor propriu, care n'au nimic a face cu viața de mai târziu și consumă o bună parte a existenței noastre, așa de teribil măsurată.

Omul însă este un foarte ciudat animal. Experiența altuia rare ori ne slujește. Trebuie să ne fi izbit singuri cu capul de pragul de sus, cum se zice, pentru ca să ne vină puțină minte și încă nici atunci. Sfaturile altuia, regretele lui, cel mult dacă ne înduioșează. E nevoie de un extraordinar prestigiu pentru ca cineva, din o sută de ca zuri odată, să ne poată determina a lucra altfel de cum împinge impulsul nostru intern.

Găses totușica plăcut și cred că găsim cu toți, că din când în când

să ne trecem în revistă viața, să analizăm cu acea nuanță de melancolie, care se produce totdeauna când răscolim lucrurile ce nu mai sunt, ce acțiuni ne-au fost utile, ce acțiuni mai de grabă ne-au vătămat. Și dacă mărturisirea noastră singură va putea sluji și altora atât mai bine.

Epoca studenției este epoca formării noastre ca om și ca profesionist. Ea începe ceva înainte de intrarea în Universitate și se termină aproape imediat cu adoptarea unei cariere, adică curând dupe părăsirea băncilor școlii. În tot acest timp când sântem aproape formați intelectual, fixați atât cât acest lucru este posibil, asupra aptitudinilor și temperamentului nostru, avem singura dată în viață posibilitatea de a face din noi cea ce vrem. Este apoca cea mai favorabilă a spiritului nostru în care în adevăr el seamănă cu o paștă maleabilă.

Din punct de vedere profesional de specialitate avem prea puțin de făcut singuri. Școala se înarcinează cu aceasta. Și cum ea este cea ce

este, cu sau fără voia noastră, rolul nostru personal e redus. De avem norocul să cădem peste un profesor bun, bine ne va fi; de cădem peste unul mai puțin bun, ne vom resimți de aceasta în toată viața.

Și pentru că toate aceste constatări le fac analizându-mă personal, în ce mă privește *aș evita cursurile pe care spiritul meu le primește în silă*. N'am profitat mai nimic de la ce am învățat constrângându-mă. Păcerea ce mi-o făcea era cea mai bună dovadă, că materia era asimilabilă pentru mine. Dincolo de talentul mai mare sau mai mic al profesorului era disciplina, care putea fi nițel luminată sau înunecată de omul, ce o reprezintă, dar care avea o valoare intrinsecă, pe care nimic nu o putea face să dispară.

Știu că regulamentele impun fel de studii și mai ales impuneau pe vremea mea, când avem une-ori pe săptămână până la 48 de ore. Din acestea însă numai unele mă ocupau în adevăr, lor le consacram toată activitatea, și acum când mă gândesc în urmă mi-se pare că încă nu procedam cu destul curaj. O vanitate, pe care astăzi o găsec naivă mă făcea să nu neglijez nimic, pentru ca să ies bine la examene. Aș reduce munca destinată acestor studii la strictul necesar.

Unde însă acțiunea noastră, asupra noastră, înșine devine în adevăr importantă, este în formarea ca oameni. Dacă sufletul nu ne este multilateral; dacă cunoștințele despre viață; sunt confuze dacă ne înșelăm asupra semenilor noștri; numai noi suntem vinovați. Am credința că în orice profesie, la cunoștințe speciale egale, cel mai bine armat va fi cel cu cunoștințe generale. Nu pot să regret în deajuns că nu am întâlnit în viață omul, care să mă convingă de acel lucru, atunci când cultura noastră generală se fixează, adică în timpul adolescenței și tinereții.

Și nu sunt multe metode de a-ți forma cultura generală numai câteva, și, ce e mai extraordinar toate sunt însoțite de mari mulțumiri: literatură, artă, călătoriile.

Din literatură aș alege mai ales pe cea, care îmi va face cunoscut omul, adică literatură cu lectură psihologică mai accentuată. Cred că nu mă înșel, considerând pe cea franceză ca îndeplinind în deosebi această condițiune. Și omul singur, în intimitatea lui, prin această biografie, și omul în societate, prin marele număr de romane și de piese de teatru nicăiri nu sunt mai pătrunză-

tor studiați, mai răbdător, mai artistic, de cât în aceasta literatură, enorm repertoriu de documente ome-nești. Și adăogă și pe Ruși și pe Englezi, amatori mai ales de cazuri patologice sau caricaturale, care mi-ar oferi un fel de control și de completare a ceace mi-ar veni prin literatura franceză.

N'am intenția să fac un plan de educație, ci numai o mărturisire. De aceea aș vrea ca spusele mele să fie considerate ca ceva strict personal. Ca atare, în afară de Goethe și de lirici, aș citi puțin pe Germani. Chiar cei buni au o lipsă de măsură foarte antipatică: ori o brutalitate aproape animalică ori un idealism de o candoare nițel ridiculă. Artă consolează și potolește. Este dintre puținele lucruri pe lume care să ne dea cu adevărat mândria că ne-am născut oameni. De aș mai fi odată tânăr aș ține de cea mai importantă datorie, să mă formezi din punctul de vedere al culturii artistice, adânc și sistematic. Nu m'aș adresă celor mediocri dintre artiști. Ei mai mult strică. Cei mari, sarea pământului, sunt adevărații formatori de suflete. M'aș feri ca de foc de cei cari, amatori de succese estive, n'au făcut toată viața de cât să se conformeze gustului mijlociu, în loc să-l formeze și să-l conducă.

În orice artă numai cei mari contează, stâlpii și novatorii, les phares, cum i-a numit Baudelaire. Apoi aș călători: în țară mai întâiu, apostolește, în streinătate apoi, în fiecare an cel puțin o dată. Un om econom, în timpuri normale, este în stare să execute acest plan, chiar cu bani puțini. Trebuie însă se avem o energie în executare, de care puțini tineri sunt capabili.

Mi-aș face apoi un cerc de prietini, cu cari să am comun și alte lucruri de cât o înrudire întâmplătoare, sau faptul de a fi din același oraș, în universități prilejul nu lipsește. Întruirea umora asupra altora este enormă la aceasta vârstă și aș vrea să-mi aleg pe cei cari m'ar putea influența. Cu ei m'aș întâlni des, aș vorbi despre toate, ne-am schimba impresiile, am întări afecțiunea, căci și acest lucru l'am observat cu oare care tristețe: nu rămânem în viață de cât cu prietiniile ce ne-am făcut în timpul tinereții.

Intrunile noastre nu le-aș face la cafenea. Aș evita cu groază acest local în care întâlnești numai fum, murdărie, vulgaritate de maniere, oameni care își pierd vremea în chipul cel mai stupid posibil, adică ju-

când jocuri de noroc. În fața unui pahar de ceaiu, chiar a unui pahar de vin — când aceasta nu se întâmplă prea des, și mai ales când primul nu e urmat de multe altele — în camera unuia s'au altuia, ar domni o libertate, o cordialitate, o dragoste chiar, pe care cu greu le-ar putea crea atmosfera, îmbăcsită a unui local public. Și, ca acest tablou al tinereții mele, așa cum aș fi dorit-o, să fie complet, aș strânge cu sfințenie tot ce ne-a rămas din arta populară a trecutului nostru, titlul cel mai glorios al Românilor ca admirația streinilor.

Gh. Oprescu, prof. univ.

O scrisoare.

Am citit cu mult interes articolul din „Lumea Universitară“ No. 4: „Turismul ca sport și factor de educație“, de dl I. Ghiția. În articolul acesta se vorbește în legătură cu turismul despre societatea „Frăția Munteană“, ca despre singura organizație de turism ce o avem noi.

Întucât mai există în țară o astfel de societate *românească* — „Hanul Drumeților“, cred de bine, să fie cunoscută și aceasta.

Societatea „Hanul Drumeților“ s'a înființat în București în anul 1920. În fruntea ei stă cunoscutul alpinist, dl Mihail Haret iar membrii sunt îndeosebi fruntașii păturii noastre intelectuale. Organizația are ca scop răspândirea turismului; prin conferințe, publicații, călăuze, ilustrațiuni desvelește publicului mare frumusețile naturale ale țării noastre, dar trage și atenția străinătății asupra lor. Prin înființarea hanurilor societatea va asigura pentru turiști un adăpost convenabil și o ospățare cu un preț redus. Parcurile naționale cunoscute în streinătate vor asigura intactă plasticitatea naturii vegetale, — care este amenințată tot mai mult, — și prin faptul aceasta se aduce un folos net prețuit științei de mâine.

J. Săcășanu.

Din Prologul Poveștilor dela Canterbury

(SCOFFREY CHAUCER [? 1340—1400.]

Cel mai mare poet englez înainte de Shakespeare. Neam de burghez din Londra, fiu al unui vânzător de vinuri, crescut însă mai mult pe lângă curtea regală engleză, la 17 ani era copil de casă la fiul regelui; întră pe urmă chiar în slujba regelui Eduard III. care îl numește „dilectus valetus” iar mai târziu „dilectus armiger noster” și după ce se căsătorește cu o domnișoară de onoare a reginei îi dă o pensie în care se cuprindea și dreptul de a-și lua în fiecare zi o cană cu vin din pivnițele regelui. A călătorit de mai multe ori în Franța, luând parte la expedițiile războiului de o sută de ani, alte ori ca sol al regelui în care calitate a făcut și două călătorii în Italia, cari au lăsat urme însemnate în opera lui, pentru că atunci a învățat italianește și a putut cunoaște în limba lor operele marilor poeți italieni: Dante, Petrarca și Boccaccio; se zice chiar, că ar fi cunoscut personal pe Petrarca. Cea mai mare parte a vieții și-a petrecut-o la Londra, mai mult la marginea orașului unde își avea locuința, având slujba de supraveghetor vamal pentru pieile ce se aduceau în portul Londrei, în care calitate câștiga parale bune, dar avea mult de muncit.

Cu toate acestea găsea totdea-

una vreme să scrie. Au rămas dela el mai multe traduceri și mai ales multe opere originale cari însă sunt influențate în mare parte de literatura franceză și italiană din timpul său. A tradus în versuri „Le Roman dela Rose” cea mai însemnată operă poetică franceză din secolul al XIII-lea, care conține pe lângă alte lucruri o satiră a societății de atunci și a tradus în proză cartea filosofului latinității decadente Boetius „De Consolatione Philosophiae,” o operă foarte mult citită în evul mediu pentru cugetările ei pline de resemnare care aveau multă asemănare cu spiritul creștin și care își mai găsisse, cu vreo 500 de ani înainte un alt traducător în limba anglo-saxonă, pe marele rege Alfred.

Cea mai însemnată operă originală alui Chaucer sunt „Poveștile dela Canterbury” (Canterbury Tales.) în care poetul într-un prolog ne înfățișează totă societatea engleză din timpul său în portretele celor 29 de pelerini ce mergeau să se închine la mormântul martirului englez Thomas A. Becket, ucis cu vreo 200 de ani mai înainte chiar în biserica dela Canterbury de niște nobili, la îndemnul regelui de atunci al Angliei.

Fiecare pelerin avea să povestească pe drum câte ceva

atât la ducere cât și la întoarcere, ar fi trebuit să fie vreo 120 de povești; era să fie un fel de „o mie și una de nopți!” a literaturii engleze din care autorul n'a scris decât 26, nici aceste toate isprăvite. Interesul lor nu stă în subiectele care sunt luate din Boccaccio și din povești mai vechi franceze sau din alte izvoare, ci în felul variat, vioi și de multe ori plin de umor în care sunt spuse. Fiecare poveste e serioasă sau veselă, pe un ton solemn sau glumeț, cuviincios sau bătă-rănos dar potrivit cu caracterul personajului ce ni-se înfățișează. După fiecare din ele urmează aprecierile și discuțiunile, câte odată chiar certurile dintre diferiți tovarăși de călătorie în privința celor povestite și în care hangiuul care i-găzduit la Londra și-a propus această disracție care are de obicei cuvântul hotărâtor. Partea cea mai frumoasă și mai originală e prologul tradus aici aproape în întregime și metrul original.

Opera aceasta deși neisprevită, este nu numai cea mai desăvârșită lucrare a poetului, dar se poate spune că e chiar cea de mai valoare operă a literaturii engleze înainte de Shakespeare. Prin aceasta capătă literatura engleză întâiaș-dată valoare universală.

A mai scris multe alte lucrări cam de aceeași natură ca aceasta: „Legendele femeilor bune”, sau poeme de ocazie.

Calitatea cea mare alui Chaucer est umorul pe care de multe ori îl vom găsi în literatura engleză de mai târziu, dar al cărui prim reprezentant este el.

Spre deosebire de contemporanul său Langland, care este un țaran revoltat, Chaucer este un burghez trăit printre nobili care povestește pentru frumusețea poveștii și își bate joc

fiind însă în fond o fire serioasă.

În aceasta privință se asemăna mult cu Moliere. El își face însuși portretul în câteva cuvinte puse în gura hangului din „Poveștile de la Canterbury” și într'un pasagiu dintr'o altă operă intitulată: „Casa Faimei” (House of Fame.)

Când ploaia dulce de April adănc
Uscatul praf din Mărțișor pătruns-a
Și orice vână plină e de suc
Din care naște pașiștea frumoasă,
Și când Zefir cu dulcea lui suflare
În câmp și'n crânguri mângăiat-a toate
Mlădițele, și soarele cel tânăr
Prin zodia Berbecului trecuse,
Și'n ramuri cântă păsările oare
Întreaga noapte dorm cu ochi deschiși —
Atât de mult le dă natura viață —
Atunci pornesc pe drumuri pelerinii
Prin țări și prin ținuturi depărtate,
La moaște sfinte merg ca să se'nchine;
Și'n Anglia ei vin din toată țara
La Canterbury merg ca să'ngenunche
La moaștele martirului cel sfânt
Ce-i vindecase când erau bolnavi.
Și-a fost în vremea asta într'o zi,
Eram afar din Londra la un han,
Și gata ca să plec la Canterbury,
Evlavia acolo mă ducea,
Și noaptea-acolo'n han se adunase
Vreo douăzeci și nouă de tovarăși,
De oameni de tot soiul, de'nțămplare
Aduși, și pelerini erau cu toții,
Voiau să meargă-n spre Canterbury.
Odi și grajduri mari aveam; eram,
Nu se putea mai bine, găzduți.
Și în curând, când soarele-apusese,
Vorbisem eu cu fiecare, așa
Că doar în ceata lor eram tovarăș,
Și mă gătiam ca să mă scol de vreme
Să plec cu ei, așa precum vă spun.
Dar totuș cât mai am și timp și loc,
Și până să vă spun povestea toată,
Îmi pare că e bine și'nțelept
Să spun ce fel de oameni, ce erau
Fieștecare, cum mi se păreau,
Ce rang aveau și ce făceau în lume,
Și fiecare cum era'mbrăcat;
Și-acum c'un cavaler eu voi începe.
Era un cavaler; un om de seamă
Care de când întâi a călărit

Iubise curtenia, libertatea,
Și cinstea, adevărul și dreptatea
Cum se cuvine unui cavaler.
Viteaz fusese pentru Domnul său
În oaste'n lume peste tot umblase,
Prin țări creștine ca și'n țări păgâne,
Și pentru vitejii era cinstit.
În cinci-prezece lupte-a luat parte
Și a luptat pentru credința noastră.

Și pe dușmanii lui i-a omorât.
Viteaz era, dor totuși și'nțelept;
Și'n port blajin cum este o fecioară,
Și un cuvânt urât n'a spus vreodată
Nici unui om, în toată viața lui.
Era un cavaler desăvârșit.
Și acum să vă vorbesc de'nfățișarea-i.
Avea cal bun, dar simplu-i era portul,
Purta o haină strânsă peste trup,
Mănjită de a zalelor rugină,
Căci el venia acuma de departe
Și drept el se ducea ca să se'nchine.

Era și-o stariță, din mănăstire
Ce surădea așa frumos și simplu;
Și nu jura decât pe sfântul Lins
Și maica Eglantina se numea.
Cânta la liturghie foarte bine,
Așa frumos pe nas, oum se cuvine.
Apoi și franțuzește ea știa
Așa cum pe la Stratford se'nvăța,
Pe un Parizian ea nu-l putea'nțelege.
La masă știa bunele maniere,
Și nu lăsa să-i cadă — o bucățică,
Și degetele'n sosuri nu-și muia,
Măncarea pân' la gură — o ducea bine,
Pe pieptu-i nu cădea o picătură.
Și buzele-și ștergea așa de bine
Că urmă de grăsime nu lăsa
Când bea frumos și'ncet dintr'un pahar.
Și veselă era și prietinoasă,
Și se silea să fie ca la curte,
Să umble cu maniere elegante,
Și îi plăcea să fie venerată.
Și-acum ca să vorbim de conștiința-i,
Era atât de bună și miloasă
Că ar fi plâns un șoarece să vadă
Prins într'o cursă, mort ori doar rănit.
Ș'avea niște căței și îi hrănea
Doar cu friptură, lapte și franzelă
Ș'amar plângea dacă murea vre'unul,
Sau dacă cineva-l lovea c'o joardă;
Căci inima-i era duioasă tare.
Cu grație știa să-și luge vâlul,
Avea ochi cenușii și nas draguț,
Și-o gură mică, roșie, plăcută,
Și fruntea-i era largă și frumoasă
Și nu era prea mică de statură.
Și haina-i era bine îngrijită.
Pe braț îi atârna niște mătânii
Cu boabe de mărgean și boabe verzi,
De care spânzura un ban de aur
Ș'acolo sta încoronat un A
Supt care; *Amor vincit omnia*
Cu mici, frumoase litere scria.
Cu ea avea și o călugăriță,
Să-i fie de-ajutor și preoți trei

Era acolo și-un student din Oxford,
Ce studiasse logica îndelung
Și avea un cal ca scândura de slab
Dar nici el nu era cu mult mai gras,
Și-avea o față trasă — un om sobru.
Și haina-i era jerpelită tare,
Căci el nu căpătase nici o bură,
Și nici măcar o slujbă nu avea.

La căpătâi el ar fi vrut mai bine
Să aibă cărți legate'n alb și roșu,
Pe Aristotel și-a lui filosofie,
Decât vioară, flaut, haine scumpe.
Dar oricât era el de filosof,
Tot n'a găsit piatra filosofală
Și aur avea doar puțin în cufăr.
Dar orice câștiga sau căpăta
Pe cărți folositoare cheltuia
Și se ruga pentru aceia care
Il ajutau pe el la învățătură,
Tot gândul lui era numai la carte
Și-o vorbă nu spunea el de prisos,
Și toate le vorbea cu socoteală
Și repede și scurt și plin de miez.
Iar vorba-i era plină de morală.
De toate îi plăcea lui să învețe
Dar îi plăcea și altora s'arate.

Tovarăș bun avea el un călugăr
Cu sacul plin de foi de indulgențe
Aduse dela papa dela Roma
Deadreptul, chiar acuma, calde încă,
Subțire-i era vocea, ca de capră,
Și n'avea barbă, era spân din fire,
O piele moale, ca de fată mare,
Și nu puteai să știi de-i cal ori iapă.
Cânta frumos: „O vin la mine dragă”,
Și-aprodiu-i ținea hangul ca o cobză.
Și el avea păr galben ca de ceară,
Ce moale ca fuiorul îi cădea
În plete peste umeri fluturându-i.
El gluga n'o purta, că nu-i stă bine,
O ținea strânsă'n sacul lui de drum,
Umbla tot după moda cea mai nouă,
Dar c'o beretă mică sus în creștet,
Și'ncolo capul gol și despletit,
Și pe barbă-avea o bismăluță
Cu chipul lui Christos lucrat frumos.
Și ochii-i străluceau ca cei de iepuri.
Să fi umblat prin țară'n lung și'n lat
Și n'ai fi întâlnit un alt călugăr
Atât de priceput să vândă moaște.
Avea în sacul lui o bucățică
Din vâlul Maicii Precistii, ș'apoi
O altă bucățică chiar din pânza
Corăbiei în care sfântul Petru
A fost întâmpinat de Domnul nostru.
O cruce-apoi cu fel de fel de pietre,
Și într'o sticlă oase de pureel.
Cu moaștele acestea, când prindea
Pe câte un biet popă dela țară,
El numai într'o zi îl curăța
De banii ce'ntr'un an îi adunase
Așa tot cu șosele și momele
O lume întreagă el știa să'nșele
Dar însfârșit e drept să spunem totuși
Că el era un bun predicator.
Cazania știa s'o spună bine
Dar mai frumos cânta la liturghie
Își da el seama că după cântare
Avea s'ascută limba'n cuvântare,
Argint s'adune cât putea mai mulți.
De aceea el cânta voios și tare.

Din engleză
de PETRE GRIMM
profesor universitar

UNIVERSITĂȚI UNIFICATOARE

După realizarea marelui nostru ideal național asistăm pe terenul vieții politice la desnădăjduite lupte cari au făcut pe mulți bărbați de seamă să exclame: După unire suntem mai mult desbinați sufletește decât înainte ei. În lumea politică se fac — firește — concluzii unele mai îngrijorătoare decât altele, se prezice decadența, desbinarea și câte multe încă.

Din toate aceste lupte și concluzii pe noi nu ne interesează decât una singură: efectul ce îl pot avea ele asupra masselor și în deosebi asupra tineretului universitar.

Suntem mult prea la începutul luptelor încât să putem constata adevăratul lor efect asupra tineretului nostru. Totuși primele simptome și unele acțiuni izolate acum, par a dovedi că ele atrag un tot mai însemnat număr în povârnișul lor. Ideia regionalismului e mai gădilitoare, mai plăcută, interesele regionale mai apropiate de înclinările fiecăruia și e mai ușor să te înrolezi în „bellum regionis” decât să nimicești egoismul regional și să vezi că nu e decât un interes general.

Regionalism? Dar cine 'ar fi îndrăznit să cugete înainte de unire atât la noi cât și în vechiul regat că ar putea exista și o astfel de platformă pentru dăsfășurarea forțelor noastre individuale? El e o izolare sufletească, o ridicare artificială de granițe sufletești după nimicirea celor geografice, o divizare în loc de unire de forțe și un stimulent continuu la luptă de desbinare.

E neîndoelnic. Prin actul unirii au intrat în viața noastră publică tot atâtea mentalități câte regiuni avem. Românii din diferitele regiuni s'au dezvoltat în diferite condițiuni și sub deosebite influențe. Este firesc ca una și aceeași chestiune să fie privită în mod deosebit de opinia publică a regiunii uneia sau alteia. Dar contopirea acestor deosebite mentalități numai prin luptă nu se poate face. Lupta în loc să nimicească, ascuțește mai mult o mentalitate și caută împune-

rea ei cu escluderea celorlalte. Ori prin acest mijloc numai de contopire sufletească nu putem vorbi.

Această fundamentală operă a unificării și consolidării noastre naționale vor avea frumoasa chemare s'o îndeplinească Universitățile.

Degeaba toată graba de unire pripită a parlamentelor. Se vorbește mereu de „unificare cu furca”, de „unificare cu băta” și alte sisteme de unificare adjectivate mai mult sau mai puțin grosolan, căci nici una, nici alta nu vor putea să rezolve marea problemă a nivelării mentalităților, a creia mentalități unice caracteristice naționale „Unificare administrativă”, „unificare legislativă” și „unificare” de orice natură, sunt simple fațade, aparențe înșelătoare până când în adâncul sufletelor inoaneste încă scântea mentalității firești regionale și până când în largul vieții și chiar în raporturile pur sociale baza de asociere este de a fi „regățean”, „ardelean”, „bucovinean” etc.

În vremurile trecute ardelenii, bucovinenii indemnăți de instinctul de conservare ne-am strâns rânduile, am făcut grupările noastre pentru compacți în mase să ne apărăm mai ușor față de opresiunea dominantă, față de pericolul străin. Acest instinct de conservare l'am avut tocmai pentru că am fost conștienți de naționalitatea noastră. În mijlocul mării străine am înființat insulele noastre de apărare națională în contra valurilor cotropitoare. Am înființat soc. „Petru Maior”, „România Jună”, „Junimea” etc. și cât mai departe am fost de masa română cu atât mai mare zor am căutat să dăm viață și suflet muncii noastre naționale. Mănași de cele mai caste dorințe pentru realizarea idealului nostru am căutat toate mijloacele pentru întretinerea celor mai strânse legături cu cei mai luminați bărbați ai neamului și cu întreaga cultura României vechi, leagănul naționalității noastre.

Or astăzi nu mai există pericolul străin care a determinat gruparea

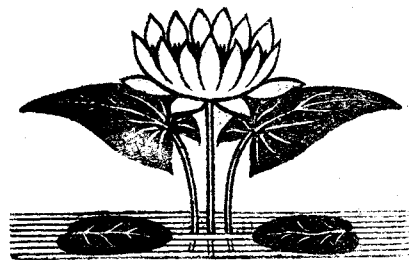
noastră din trecut. În schimb ne creem toți deopotrivă noi pericole: pericolul progresului lent al desmembrării, dacă și în sânul nostru studentesc ne vom toci forțele și energiile pentru asalturi dușmănoase dela o regiune la alta. Odată străbătută ideea în convingerea noastră e mai greu de a o stârpi decât dacă o respingem din capul locului.

Și unde s'ar putea face aceasta mai ușor decât la Universitate. Aci venim toți tineri cu sufletul curat, fără idei preconcepute fără cunoașterea „intereselor regionale” sau a sistemului „bizantin”. Din toate regiunile țării ne adunăm cu un singur scop: să cunoaștem cultura unică românească și prin puterea ei să ne luminăm să ne oțelim creierul nu pentru a lupta în contra altor frați ci pentru ca să fim desăvârșiți luptători ai neamului care ne întretine cu atâtea jertfe. În focul culturii ce o câștigăm aci se destramă și se elimină mereu tot ceia ce ar fi străin, maghiar, german, rusesc sau bizantin în convingerea noastră, pentru ca să câștigăm un singur fond moral și o singură priză culturală ca bază: românească. Aci intrăm în contact cu tinerii colegi din toate regiunile și ușor ne putem convinge că nu sunt deosebiri între noi de cât de accente, cuvinte, maniere uneori, menite însă toate să dispară. Aci suntem studenți români în primul rând și trăim fiecare în aceleași condițiuni, ne alăptăm cu toții la sânul aceleiași culturi fiecare după munca și zelul ce'l depune.

Prin această unitate culturală ce o înprimă Universitățile tineretului ele pot să desăvârșesc cea mai reușită contopire sufletească atât de mult dorită acum și atât de mult reclamată de viitorul nostru.

Prin munca Universităților în această privință se vor putea da viitorului forțe convinse de necesitatea unirii sufletește și capabile să lupte numai pentru ea în orice regiune a țării.

Aron Păltineanu.

CERCURILE STUDENȚEȘTI REGIONALE

Activitatea studențească extrauniversitară — o chestiune mult discutată în coloanele revistei „Viața studențească din București — pare a fi rezolvată atât la noi cât și în străinătate.

Aproape în general a fost admisă ideea că studentul din mult puținele sale cunoștințe poate da și altora fără ca prin aceasta să prejudiceze pregătirile sale temeinice pentru viitor.

Desigur că activitatea în sânul acestor cercuri nu poate fi intensificată până la împedecarea studentului în munca sa intrauniversitară. În acest caz dintr'un factor necesar și util ele ar deveni un însemnat obstacol în calea pregătirii serioase a studentului pentru specialitatea sa. Prin urmare nu poate fi admisă nici dezvoltarea lor până la un maxim periculos muncii intensive din cadrele Universității.

Existența lor e necesară îndeosebi la noi în țară. Dacă în străinătate — și îndeosebi în Anglia, coloniile studențești în orașele universitare au dat atât de frumoase rezultate — cu atât mai mult se impune realizarea aceluiași rezultate și la noi. Tărani și muncitori în toate regiunile țării sunt la discreția organizațiilor mai mult sau mai puțin centripetale. Ei primesc idei agitatoare fără ca cineva să le vină în ajutor pentru oferirea unor noi criterii de judecată în chestiunile care îi interesează. Cercetarea laturei sociale și din alte puncte de vedere o pot în deplină cu succes studenții. Descinderea în mijlocul masselor ar aduce o nouă lumină în viața lor sufletească.

Prin o astfel de muncă studentul îndeplinește un însemnat rol social și o datorie de pură umanitate.

Când ești puțin mai progresat în cultură și în cunoașterea diferitelor chestiuni sociale nu e oare o indiscutabilă datorie să dai mână de ajutor și celui mai slab?

Din acest contact real și fără pretenții cu masele de jos vor câștiga și unii și alții. Ar fi iertat oare ca studentul să petreacă trei luni de vară într'un „dolce far niente“ fără nici un rost? Mergând în mijlocul maselor, în sânul forței latente dar puternice ale națiunii sale va învăța să le cunoască, să le aprecieze. Să cunoască dorințele, doleanțele și aspirațiile lor pe care mai târziu va fi chemat să le rezolve. În mijlocul păturilor de jos studentul va putea cunoaște realitatea vieții și va observa desigur partea reală a teoriilor învățate pe băncile Universității. Iar de altcând poate că această muncă în mijlocul masselor și pentru ele, va putea restabili măcar în parte încrederea păturilor muncitorești în sinceritatea păturei intelectuale — încrederea părinților în copiii lor învățați

cu atâta trudă. Cât de puțin restabilit din această încredere și e foarte mult.

Îmi aduc aminte de cuvintele unui muncitor despre un student care căuta societatea lor și îi îndruma pe calea cea bună. El zicea: „Acesta e prietenul nostru. El nu se rușinează să stea cu noi de vorbă“. — Cuvintele lui au fost sincere și pline de adevăr. Să grăbim deci în mijlocul lor până mai e timp. Să fim prietenii adevărați ai masselor căci prin munca lor și a noastră vom rezolva cât de puțin măcar, o importantă chestiune socială.

Aceștea sunt numai câteva din motivele care impun descinderea intelectualilor în păturile de jos. Descinderea care mai ușor o pot realiza studenții. Cercetarea chestiunii în amănunte însă trece cadrele articolului de azi. Și atât e suficient însă ca oricine să se convingă despre necesitatea imperioasă a muncii studențești extrauniversitare și să-i dea tot sprijinul și îndrumările mai folositoare.

Organizarea cercurilor regionale — județene în vechiul regat și societăți deosebite în cadrele Universității din Cernăuți — nici până acum nu e rezolvată. Există un singur principiu: că studenții să muncească în cadrele acestor cercuri, dar nimic unitar nu s'a stabilit în organizarea lor. Congresul dela Cluj s'a mulțumit cu o conferință și o discuție de jumătate oră în care timp numai această chestiune nu putea fi definitiv și serios studiată.

La Universitatea noastră există mai multe cercuri regionale. Cuvântul „regional“ însă a fost atât de strict și temerar interpretat că ele nici azi nu sunt recunoscute de Senatul universitar. (Va urma).

SECRETELE VIETII

— Della THOMPSON LUTES —

în rom de V. BĂRBAT.

Către un tată. Plaga aceasta (a boalelor sexuale) există și în mijlocul nostru. Ce măsuri luăm însă noi? Căci n'ajunge să spunem că un rău există, pentruca el să și dispară, ci trebuie să luptăm în mod efectiv în contra lui. Lucrul acesta din urmă este de altfel recunoscut de toți. Nu este nimeni, în adevăr, în Statele-Unite, care să nu admită că trebuie să facem ceva pentru combaterea boalelor sexuale și trebuie să facem, de nu voim să luăm și noi drumul apucat de alte popoare și să ajungem prada imoralității, a desfrâului și a ruinei fizice.

Băieții și tineretul nostru în genere au fost crescuți în credința bătrânească și vătămătoare, că e necesar să-și satisfacă toate poftele lor. O clasă întreagă de femei le-a și fost, de altfel, pusă la dispoziție în vederea aceasta și ca o urmare, țara noastră este împănată de ființe roase de boală, fiecare din orașele noastre adăpostește mii de femei gata să se vândă și să consfințească astfel, în văzul tuturor, nedreptatea pe care le-o face societatea și josnicia la care s'au scoborit. Fete tinere sunt neconținut sacrificate și pentru a se face față cererilor celor multe ale pieteii (viața unei prostituate fiind scurtă e nevoie continuă de alte recrute!) și organizat un comerț întreg, —

comerțul de carne vie — care amenință casele și copilele noastre, ale tuturor.

Mai putem noi stă nepăsători, când răul a ajuns atât de departe? Nu vi se pare că este absolut nevoie să facem ceva, spre a ne apăra în contra lui? Și cine să înceapă lupta, dacă nu bărbații, ei înșiși? Ei trebuie să se ridice, cu toții și prin puterea ce le stă în mână, să înăbușe monstrul acesta, care ne amenință femeile, copiii și țara noastră.

Veți zice: dar ce să facem noi, bărbații? Voi puteți, în primul rând să faceți legi și să cereți ca ele să fie aplicate. Voi puteți apoi forma opinia publică și ușura astfel opera legislatorilor propriu ziși. Dar voi puteți face și mai mult. Voi puteți în adevăr, închide localurile de toleranță din orașele voastre respective și goni din mijlocul vostru toți samsarii și toate persoanele care au vre-o legătură oarecare cu negoțul de carne vie, iar pasul acesta va constitui un bun punct de placare. În sfârșit, voi puteți începe propogand adevărurile acestea în casa voastră mai întâi, adică acolo de unde pornește de fapt orice reformă și orice operă de binefacere temeinică.

Dacă n'aveți copii (și astăzi sunt prea multe case fără copii!), sau dacă copiii voștri

sunt mari și sburătorii, n'aveți decât să dați o parte din timpul și puterea voastră comunității în care trăiți. Dați în cazul acesta alarma, puneți în mișcare locuitorii orașelor voastre respective. Faceti întruniri, unde voi, bărbații, să puneți pe unul mai cu vază să vorbească simplu și cu curățenie, de care ne-am ocupat în cartea de față, închideți cârciumele și înființați în locul lor ceva mai bun. Dacă iei jucăria unui copil mic, trebuie să i-o dai îndărăt, sau să-l împaci cu altceva, căci altfel țipă de-ți sparge urechile. Ei bine, oamenii care-și fac vieța prin cârciumi sunt și ei un fel de copii: ei au caracterul șovăelnic, nu-s stăpâni pe actele lor și au nevoie în totdeauna de vre-o jucărie, de vr-eun „face să tacă” oarecare. Dați-le deci ceva în locul cârciumilor, ceva mai bun, bine înțeles și-i veți scoate poate în chipul acesta de sub stăpânirea destrăbălării. Înființați localuri curate, din toate punctele de vedere, în care ei să găsească biliarde și cărți de joc, căci acestea sunt lucrurile cu care sunt obișnuiți și pentru care, în parte, se și duc la cârciumă — localuri bine aerisite și încălzite cum trebuie, în care să poată căpăta cu câțiva bani o cafea cu lapte și pâine cu unt sau altceva: găsi jurnale din belșug și ascultă, de le este voia și ceva muzică; faceți toate lucrurile acestea și urmările vor întrece cu mult sacrificiile făcute de voi.

Mulți oameni se duc la cârciumă, nu pentrucă sunt răi, ci numai ca să scape de casă, unde nu găsesc nici cel mai mic confort și nici o bucată gătită mai ca lumea. Vina este, în această direcție, a femeilor; dar vina acestora din urmă este și ea datorită altor cauze și în primul rând lipsei de educație. Cine voește deci cu adevărat

să contribuască la înălțarea omenirii, trebuie să ajute și pe femei să se ridice deasupra stării lor actuale și la lucrul acesta ar fi să se gândească mai ales femeile, și anume acelea dintre ele care, prin situația lor materială și prin cultura lor, sunt mai în măsură să înțeleagă și să pună în mișcare reformele de care am pomenit numai.

Inițialiți în orașele voastre și localuri de petrecere. Poporul are nevoie de petrecere și trebuința aceasta este prea puțin satisfăcută în zilele noastre. Transformați, dacă nu puteți altfel, proprietățile voastre neutilizate, în locuri de jucat „tenis“, „baseball“ sau „golf“. Faceți să se construiască pretutindeni cișmele cu apă bună de băut, dar nu cu tinichele ca până acum, căci din acestea din urmă vor putea bea într-o zi chiar fetițele voastre, după vre-un vagabond și căpăta astfel vre-o boală molipsitoare, ci stăruiți să se construiască cișmele cu apă săritoare, continue sau cu robinet, singurele instalațiuni igienice pe care le avem în genul acesta până acum¹⁾.

1) Aceste cișmele, foarte răspândite în America, sunt de obicei instalate în plețele publice și prin parcuri și sunt formate dintr'un picior de metal, cam de un metru și ceva înălțime, capul de sus rotunjit și nichelat și din mijlocul căruia țâșnește drept în sus, la o înălțime de vre-o 10 centimetri, apă limpede și rece. Unele din aceste cișmele curg într'una, iar altele numai atunci când apeși pe un buton. Prisosul de apă se scurge într'un fel de bazin, care este prins de jur împrejur și aproape de vârful de sus al piciorului, iar de aici se duce pe o țevă mai departe, sub pământ. Jos, alături de picior și într'o parte numai sunt făcute scări de piatră, ca să poată ajunge și copiii să bea apă.

Prin gări, localuri publice, etc. . . se găsesc alături de cișmele obișnuite, dulapuri ou pahare de hârtie, ca cele în care se vinde laptele la Bufta și pe care le arunci într'un coș după ce le-ai întrebuințat.

În legătură cu aceasta putem pomeni și faptul că în Statele-Unite slujbașii au răușit să introducă „ștergarul personal“, ceea ce înseamnă că guvernul federal da acum

Forțați conducătorii comunităților voastre să instituască conferințe gratuite, serate literare, artistice și muzicale în fiecare local de școală, căci doar de aceea sunt școlile acolo, să dea educație poporului întreg, iar nu numai copiilor. Și aveți grijă să nu începeți cu lucruri prea grele, prea „înalte“, că gonii poporul în felul acesta și sforțările voastre rămân fără folos. Năcazuri și rele sunt, de bună seamă, destule și în rândul „Claselor de sus“ și acestea din urmă au și ele nevoie mare de ajutor; dar oricât ar fi de adevărat lucrul acesta, nu uitați că datoria voastră cea dintâi este să ajutați pe cei săraci și numai apoi să vă gândiți la nevoile celorlalți. De altfel, săracii și primesc mai cu bunăvoință și se folosesc mai mult decât bogații, de mâna de ajutor ce li se dă.

Vizitați mahalalele mai înapoiate din orașele voastre și vedeți în ce fel de case trăiesc cei săraci, dacă locuințele lor sunt igienice, dacă viața pe care o duc ei este așa cum ar trebui să fie, dacă au încăperi destule, sau dacă nu cumva dorm câte trei copii într'un singur pat.

Cercetați care este salariul mijlociu pe care-l primesc fetele prin fabrici și magazine și dacă este prea mic, stăruiți ca să fie urcat. Căci multe din fete apucă pe drumul pierzaniei numai pentru că sunt prea prost plătite acolo unde lucrează. Fetele trag cu urechea, cum știți, la cuvintele ademenitoare ale vitiului, din două cauze de obicei: pe deoparte,

fiecărui funcționar, pe lângă apă caldă, rece și săpun și un ștergar curat în fiecare săptămână, ca să se poată spăla pe mâini când părăsește slujba, fără să riște să capete vre-o boală dela unul din camarazii lui. (Nota traducătorului).

ele iubesc să fie îmbrăcate frumos și trebuie să fie îmbrăcate cum se cade, dacă voesc să capete și să poată ține un loc; pe de altă parte, ele au de multe ori, o mamă sau o soră, care trebuie ajutate și salariul lor nu va putea ajunge pentru toate nevoile acestea. Din ferice, sunt o sumedenie de bărbați, gata să intervină și să facă rochiile, să cumpere ghete, pălării . . . să îmbrace într'un cuvânt fetele sărace și să ușureze măcar de partea aceasta bugetul lor!

În toate sforțările pe care le veți face în vederea înlăturării prostituției și a boalelor sexuale, a beției și a vițului, nu uitați însă un lucru și anume că femeile nu ar fi prostituate, dacă bărbații nu ar reclama existența acestora din urmă. Nu condamnați numai pe femeie. Condamnați și pe bărbat, căci el este acela care o aduce pe cea dintâi în starea ei de înjosire și condamnați mai ales și cu toată puterea voastră, doctrina care a făcut cu puțință încetățenirea prostituției în mijlocul societății moderne.

Nu gonii prostituatele dintr'un oraș, lăsându-le libere să se stabilească într'un alt colț de țară și nu lăsați în libertate pe aceia care le patronase până atunci. Când faceți „razii“, luați împreună cu prostituatele și pe bărbații care se găseau în tovărășia lor, închideți-i undeva și pe ei și invitați-i să se poarte altfel în viitor. Inițialiți și o casă de refugiu pentru prostituate; dați de lucru acestor „nenorocite“: puneți la dispoziția lor femei înțelepte și cu inimă bună și ajutați-le în felul acesta să și refacă o viață îndrudită cu cea normală.

Dar mai ales gândiți-vă că opera voastră de îndreptare trebuie să înceapă în propriile

voastre case, în Asociația tinerilor creștini¹⁾ din care faceți parte, în școlile de Duminică, în bisericile în cari sunteți înscrisi, cu băieții voștri și aceia ai vecinilor voștri, căutând, dacă mai este încă timp, să-i abateți pe cei tineri de pe drumul pe care se îndreaptă de obicei clienții caselor de prostituție. Dacă părinții ar ști, timp de o generație numai, să-și facă cum trebuie datoriile lor acasă, răul de care ne ocupăm noi aici ar dispărea cu desăvârșire. Faceți în adevăr pe bărbați să renunțe la prostituate și boalele sexuale vor dispărea și ele!

Tu, părinte, nu te mulțumi să cetești apelul acesta. Prepară-te tu însu-ți în vederea luptei care trebuie întreprinsă în contra relelor de care am vorbit. Fă tot posibilul ca să găsești drumul cel bun în această direcție și ține-te cu stăruință de el. Odată ce ai băieți, tu ai o răspundere mare pe umerii tăi. Tu n'ai dreptul să lași băiatul tău să crească, fără să cunoască, pe deoparte, rolul și funcțiunea fiecăreia din părțile corpului lui, și pe de altă parte greșele pe care el ar putea să le facă din cauza neștiinței lui. La școală el învață, e drept, fiziologia și igiena; dar până în prezent instituțiile noastre de învățământ lasă neatins subiectul acesta. Informațiile vin atunci de aiurea, dacă părinții nu se grăbesc să le dea nici ei.

¹⁾ Y. M. C. A., adică *Young men christian Association*, sau pe românește Asociația creștină a camenilor tineri. Aceasta este o societate parte răspândită în apus, în special în țările (anglo-saxone). Ea se ocupă de tineret, oferindu-i, în schimbul unor mici sacrificii, cluburi în care se găsește tot ce trebuie pentru educația fizică și intelectuală a viitorilor cetățeni. O centrală de propagandă este stabilită și la București Bulevardul Lascăr Catargiu, 30. (Nota traducătorului)

E drept, că nici ție nu ți-au spus dascăli și nici părinții nimic referitor la problemele sexuale; dar nu-i mai puțin adevărat că acum îți pare rău că lucrurile s'au petrecut așa. Și tot în felul acesta gândește cu părere de rău la greșele lui din tinerețe și ar da mult să poată avea un trecut curat. E drept că sociabilitatea, petrecerea și veselia sunt o parte integrantă din tinerețe și că nici o persoană cu mintea întreagă nu va putea fi în contra lor; dar rezultatele acestea pot fi atinse prin mijloace diferite și nu credem că este nevoie să faci beții sau să te afunzi în destrăbălare, spre a putea zice că ai petrecut. Tocmai lucrurile acestea, din contră, sunt acelea pe care-ți pare rău că le-ai făcut când erai tânăr și pe care trebuie să-l hotărăști pe băiatul tău să nu le mai facă și el.

Oamenii de știință, doctorii și profesorii de sport, au dovedit până la evidență, că omul care își stăpânește patimile, este mai tare, mai sănătos, mai echilibrat și are mintea mai limpede decât acela care se lasă condus de preceptul că înclinările sexuale trebuiesc satisfăcute cu orice preț și că abstenența, chiar vremelnică, este o prostie. Ei au arătat că un băiat poate să-și păstreze trupul curat întocmai ca și o fată și că deci fiecare femeie are tot atâta drept, ca și bărbatul, să reclame dela tovarășul ei un trecut neîntinat.

Tu, tată, spune lucrurile acestea băieților tăi. Dacă ei sunt încă micuți, cu atât mai bine. În cazul acesta, vei putea păstra încrederea lor de acum până la majorat, o încredere care cu greu se mai poate câștiga odată ce copiii sunt mari și i-ai lăsat să se înstreineze de tine. Pune pe

copil să-ți povestească toate și fii recunoscător pentru încrederea ce ți-o arată. Ascultă-l cu plăcere ori despre ce ți-ar vorbi, despre un lucru de nimic, ca jocul călugărului¹⁾, sau despre lucrurile cele mai importante din viață. Numai în chipul acesta poți să-i câștigi inima și să devii prietenul și sfătuitoarea lui. Dacă nu vei cultiva intimitatea aceasta, sfaturile tale în anii de mai târziu nu vor avea influența pe care ai dori-o și pe care ar merita-o poate. Iar pentruca să reușești trebuie să crești împreună cu copilul tău. Tu ai văzut ce rău a fost că părinții tăi nu ți-au deschis ochii la timp asupra misterelor vieții sexuale și dacă acum dorești ca lucrurile să se petreacă altfel cu băiatul tău, nu te despărți de el, urmează-l în toate aventurile și cercetările lui, fii tovarășul și dacă se poate premergătorul lui în toate. Ceeace-ți cer eu nu-i ușor, știu, dar ce-i ușor în viața aceasta! Mi-aduc, în alte, aminte de o clasă de fizică pe care trebuia s'o conduc eu în primul an în care am fost învățătoare. Eu nu știam lucru mare asupra fizicii, dar un grup de băieți mai mari, cari găsiseră un manual vechiu, cu indicații privitoare la fel și fel de experiențe, voiau să începem cursurile acestea cu orice preț. Tot ce am putut face, a fost să studiez noaptea, ca să pot fi în totdeauna cu ceva înaintea lor și dacă eu am făcut lucrul acesta pentru niște streini și fără nici un câștig material, tu poți să-l faci pentru copilul tău!

Dar iarăș un lucru. Să știi că nu ajunge să studiezi cum ar

¹⁾ În englezește hopscotch și în franțuzește marelle. Jocul acesta, care constă în a săvârși o piatră lată în niște patrate numerotate, desemnate pe pământ și a le scoate apoi din ele urmând o anumită cale și sărind într'un picior, se numește pe vremea când eram noi copii, călugăr; astăzi ne pare că are alt nume. (Nota trad.)

fi bine să fie omul, ci trebuie să fii șșă, să trăești viața despre care vorbești copilului tău! Ce influență ai putea avea tu asupra acestuia din urmă, dacă în fiecare lună te-ai duce să „tragi un chef“ și apoi ai veni să predici acasă, alor tăi, cumpătarea și lupta în contra băuturilor alcoolice?! Dacă din întâmplare tu ai un astfel de vițiu sau vrenul la fel cu el, caută de-l învinge, fă eforturile acestea de dragul lui, al băiețelului tău. Tu-i datorezi aceasta lui. Fii cinstit față de el.

Și tu trebuie să iai sarcina aceasta pe propriii tăi umeri. Tu nu o poți lăsa pe seama profesorului sau a preotului. Aceștia din urmă sunt foarte folositori în câmpul lor de activitate — sau ar trebui să fie — dar ei n'au ce căuta în viața intimă a băiatului tău. Menirea și locul acesta îți aparțin numai ție, și cu câți îți vei face mai bine, tu, partea ta de muncă, cu atât mai bine și-o vor putea face și ei pe a lor. E drept că dacă părinții nu pot sau nu vor să-și împlinească menirea lor în educația copiilor, profesorii și preoții trebuie să intervină și să le țină locul, cât mai bine cu putință. Odată ce tineretul trebuie să fie instruit, tot e mai bine să avem un dascăl, chiar mai nepotrivit cu împrejurările, decât nici unul!

Dacă băiatul tău este mic fii și tu mic ca el. Vorbește cu el despre toate, plimbă-te și joacă-te cu el, răspunde apoi cât de exact și de simplu cu putință la toate chestiunile pe care ți le pune, la toate chestiunile care pornesc dintr'un dor nevinovat de a cunoaște. Și când nu poți să-i răspunzi, spune-i că nu poți, dar că ai

să te mai gândești și că ai să-i răspunzi în ziua următoare.

Când te întreabă, dacă pășările au și ele tată și mamă, ca copiii, fii atât de cuminte și ți dă seamă de ocazia ce ți se

prezintă și spune-i, că orice ființă viețuitoare are o mamă și un tată, că viața de familie există pretutindeni pe pământ și că ea este un lucru dumnezeesc.

(Va urma)

„Idealismul“ generației noastre

Mărturisesc dela început că e greu de vorbit asupra acestui subiect cu obiectivitate. Totuși încerc s'o fac în speranța că și alții vor începe să se gândească la acest subiect și poate astfel vom pune bazele un i mișcări de reabilitare.

Mărturisesc încă ceva. Mi-e greu să încep deodată cu subiectul ce îl pretinde titlul și de aceea voi lua-o mai pe departe.

Ziarele recente ne-au adus știrile unei sărbători pusă la cale de școlile din București. E vorba de serbarea sădării pomilor și care se zice că a avut un succes frumos.

Cu zece de ani în urmă, Spiru Haret, unul din puținii miniștri cu adevarat ai școlilor, a luptat o viață pentru îndeplinirea acestui deziderat.

În aceeași formă ca și azi el vedea o zi care să fie: sărbătoarea pomilor. Există această zi aproape la toate popoarele civilizate. El o luase însă dela bulgarii pe cari noi îi considerăm mai prejos nouă sub toate raporturile, poate pentru că țara lor o aflăm pe hartă în josul țării noastre.

Ideia lui Spiru Haret, luată din obiceiul bulgăresc n'a prins atunci, pentru că lipsea credința și nu se pregătise îndeajuns terenul astfel ca oamenii să fie convinși că fac și o faptă bună, în afară de folosul material.

Dar n'am început a vorbi despre sădarea pomilor, ca să dau poate amănunte asupra acestei operațiuni. Societățile și Inginerii silvici o pot face cu mai multă competență. Iar dacă am amintit despre vecinii noștri dela Dunăre, am făcut-o numai ca să pot trece mai ușor asupra adevăratului subiect.

Mai acum câteva zile mi-a căzut întâmplător în mână o statistică universală a analfabeților. În această statistică Bulgaria era trecută cu un procent ce variază după regiuni, dela 2—8 analfabeți la suta de locuitori, ceea ce înseamnă că se găsește în primul rând, cu țările cele mai înaintate în cultură ale Europei. România lipsește din această statistică și poate că e mai bine că lipsește. Ne

menținem și în ochii lumii cel puțin aparența de superioritate.

Noi n'avem date precise ierte-mi-se expresia carageațiană asupra analfabeților noștri. M'am interesat anumă. După aproximațiile cele mai indulgente, în vechiul regat sunt și peste 90 de locuitori dintr'o sută, cari nu știu carte. În Ardeal chiar, unde situația e mult mai bună și totuș procentul analfabeților se cifrează peste 50—60 la suta de locuitori. Și cum ar fi altfel când în anul Domnului 1922 în secolul al XX-lea de civilizație și cultură sunt încă 500 (citiți cinci sute!) de sate numai în Ardeal ai căror locuitori orbecăesc în întunericul neștiinței, în lipsă de învățători; — de multe ori atrași către tot felul de credințe deșarte și eretice, în lipsa duhovnicului sufletească.

Urmași ai unui popor care a pus bazele dreptății în lumea noastră modernă, ne vedem constrânși să întrebăm; cine-i vinovatul?

Bineînțeles că în primul rând oficialitatea care nu face școli, le lasă în păragină pe cele existente și nu se îngrijește de-o soartă omenească pentru învățător. Dar imediat după oficialitate vine cu o vină, — care în multe cazuri se poate socoti și mai mare, — generația celor tineri, generația conducătoare într'un mâine foarte apropiat și pe care eu mi-am permis s'o numesc „generația noastră“. E o generație fericită. N'a cunoscut decât prea puține necazuri, vine la un lucru făcut gata cu jertfe de adevărați martiri și n'are altă grije decât aceea să nu strice și să ducă mai departe ceea ce s'a făcut. Și această generație se prezintă complet nepregătită sufletește, complet lipsită de idealismul ce-a dat viață și-a condus întotdeauna la cel mai frumos sfârșit toate operile mari.

Noi, generația noastră, a celor tineri, suntem o generație de grăbiți. Alergăm după himera unei diplome, care dacă ne asigură în majoritatea cazurilor o situație materială onorabilă, nu corespun de de-

¹ Jurnalele și revistele americane sunt pline de articole și gravuri, făcute să arate și să întărească spirital de camaraderie dintre părinți și copii.

cât arar cantității de cultură, ce reprezintă. Suntem materialişti, cari cu *minimum* de efortare aşteptăm *maximum* de recompensă. Căpătuiala a ajuns astăzi să fie ideal pentru mulți dintre noi.

Consecințele acestei stări de fapt, încep să se arate mai curând decât ar trebui să ne aşteptăm. Dovadă că în viitor avem de ce să ne îngrijim.

Nu mă sfiesc să afirm, că în mare măsură suntem vinovați și noi, cei tineri, de analfabetismul care-și sporește mereu procentele, asemenea unui cămătar din cale afară de hrăpăreț.

Am ieșit în majoritatea noastră covârșitoare din mijlocul poporului de jos și imediat ce ne-am luat avânt în lumea orașelor mari, nu ne mai întoarcem spre el. Ne simțim fără nici un motiv, depărtați sufletește și poate că mai mult se simte el.

Am cunoscut colegi, cari considerau ca o înjosire să se ducă „dascăl la sat”, preferând să-și mănânce plămânii prin biurouri întunecoase și tinerețea prin cafenele murdare și viștoase. Și sunt țări, ca Japonia de pildă, unde a fi învățător este suprema demnitate, pe care o cer și cei mai înalți slujbași ai țării ca o încoronare a activității depuse în folosul ei.

Noi, cei tineri, departe de-a imita ce e bun la străini, uităm pildele apropiate ce ni le-a dat un Gheorghe Lazăr și un Gheorghe Barițiu. Uităm chiar lupta și mai apropiată a părinților noștri, cari cu riscul de a înfunda temnițele Ungariei, se apropiară de poporul din care s'au înălțat și vorbeau cu el de aproape, îi întăreau credința, îi ascultau plângerile și suferind alături de el căutau să-l ridice cât mai sus. Câți sunt astăzi aceia dintre noi, cari renunță într-o Duminecă la distracțiile sale, ca să stea de vorbă cu oamenii, din un sat oarecare, dacă nu chiar din satul său.

Puterea neamului nostru a fost tocmai această legătură dintre sate și „domni”. Să fim noi aceia cari vom săpa prăpastia?

* * *

Și-acum mă reîntorc din nou la subiectul ce mi l'am luat ca un fel de puncte de trecere. Oficialitatea vrea să introducă o *sărbătoare a pomului*. Și această sărbătoare se bazează pe-o credință a vecinilor noștri dela Dunăre, că fiecare om e dator să sâdească un pom, o viață nouă poate.

lertemi-se jocul de cuvinte, ce-l fac mai jos. Noi, generația celor tineri avem un singur mijloc de reabilitare: să facem o sărbătoare nouă, o *sărbătoare a omului* și s'o bazăm pe-o credință nouă, aceea că fiecare e dator să învețe carte un om, să-i dea un suflet nou.

— Milioanele de analfabeți nu mai pot rămânea în întinericul în care

li aruncăm și noi. Dacă ne lipsește idealismul, cred că nu ne lipsește acest simț elementar de înțelegere, a lucrurilor.

Cu cât vom înscrie mai curând în sufletele noastre, această *sărbătoare a omului*, cu atât mai puțin va apăsa asupra noastră vina, — destul de mare și-acum.

I. Istrate.

Drepturile tinerimei de azi

— Extras din coferința d'ui prof. V. BĂRBAT —

Dl profesor Bărbat nu este numai om de știință, ci și părinte al studentimii dă sfaturi, ne înarmează cu tot ceace poate da un profesor conștiincios studenților săi. Conferința D-sale a fost pentru studențime un îndemn la muncă, o îndrumare spre ce-i bine și cred că este în folosul tuturor dacă facem o dare de seama mai amănunțită.

În general se obișnuiește să se creadă, — spune dl profesor Bărbat — că tineretul nu are drepturi și, și pe cari le posedă, sunt privite numai ca niște concesii făcute de către societate. Este greșit acest fel de a vedea, din mai multe puncte de vedere. Pentruca mâine să știi să ai datorințe față de societate, trebuie să-ți dea dreptul ca azi să o cunoști, să te înarmezi cu toate armele posibile pentru lupta de mâine; trebuie să-ți dea ceace a căpătat ea dela premergători: facla culturii, ca tu să o poți mări și duce înainte.

Dar, și aceste drepturi și datorii se schimbă, după cum se schimbă și societatea. Nu toți tinerii din toate epocile au aceleași datorii și drepturi. Totul depinde de gradul de civilizație a epocii respective.

Deci, pentru ca să putem ști cari sunt drepturile tineretului de azi, mai întâi trebuie să știm cari sunt caracteristicile civilizației actuale.

Ca trăsături generale caracteristicele de căpetenie par a fi de două feluri: Prima lature constă în *varietatea și complexitatea* ei. Din vremea greacă civilizația nu a fost atât de complexă ca azi. În epoca romanică era accentuată laturea juridică, apoi a urmat cea teologică, raționalistă ș. m. d. Astăzi oricât te-ai căzni, nu poți preciza firul în jurul căruia să se poată concentra întreg haosul de probleme, cari frământă lumea de azi.

În acest complex al culturii, e natural ca și fețele drepturilor și datorii să fie cu mult mai variate și complexe.

A doua caracteristică, care este și cea mai importantă, atât ca chestiune socială, cât și ca o lature determinantă în ceace privește subiectul tratat, — nu mai reclamă drepturi, ci oportunități egale de desvoltare.

În sec. al XVIII deviza problemelor sociale era: „drepturi egale” pentru toată lumea (Revoluția Franceză). Deci, civilizația era înțeleasă ca ceva dat, un bun pe care l poți diviza în părți egale. Au venit apoi deosebile curente sociale (istoric, romantic, liberal etc.) cari au accentuat, că civilizația se face în mod evolutiv, nu trebuie privită ca ceva dat, se constată că ea se produce prin colaborare, însă nu fiecare contribuie la această civilizație în egală măsură. Deci se dă puțința fiecăruia de a da cât poate și cât vrea. Am ajuns deci, dela drepturi egale la oportunități egale de desvoltare. O nouă concepție, un nou fel de a vedea viața, o creștere nouă se cere!

Acum, dacă civilizația este ceva, care se creiază și dacă fiecare individ are dreptul să ia parte la progres în puțința puterilor sale, — tinerimea de azi, spre care se îndreaptă speranța civilizației de mâine, are dreptul să ceară, ca să i-se ofere toate mijloacele de luptă pentru progresul civilizației.

Dintre multele drepturi, vom releva în treacăt câteva, pe cari tineretul trebuie să le pretindă dela societate.

1. Dreptul de a desvolta sănătatea

Nu mai în lumea greacă s'a mai dat o importanță așa mare educației fizice — ca azi. Astăzi mai mult ca oricând, cluburile sportive, instituțiile de educație fizică, cercetășia ș. m. d., par a lua un avânt tot mai mare. Atât cei mici cât și cei mari cer sănătate, căci numai prin ea poți da civilizației maximul de

contribuție „Mens sana in corpore sano” astăzi a prins mult mai puternice rădăcini decât se crede. Omul are și corp și suflet și numai prin armonia acestora poate deveni sănătoasă o minte, o societate poate deveni temeinică.

Și pentru că și această sănătate, se dezvoltă treptat, tineretul are dreptul să ceară societății posibilitatea ca de mic, să fie înarmat cu toate mijloacele atât pentru a și-o menține cât și pentru a și-o mări. Dar, aceasta este atât un drept cât și o datorință a tineretului, și societatea are dreptul să ceară oricărui individ, ca să fie sănătos!

2. Dreptul de a dezvolta mintea :

Una din caracteristicile civilizației de azi e și *umanizarea științelor*. Regina, care dă titluri de glorie, nu mai e religia ca în epoca scolastică, — când ea era cumpăna valorificatoare, azi este știința: ea împarte drepturi, ea dă titluri. Unul dintre cele mai puternice mijloace de luptă ale civilizației moderne este știința. Iată deci un lucru cu care tânărul are dreptul să intre în cele mai strânse legături. Și aceasta cât mai de timpuriu, căci materialul adunat în timpul creșterii tineretului formează substratul sufletesc și mintal pe care se clădește cultura de mai târziu.

Până nu de mult știința era privită ca ceva aparte de oameni, asemănător indienilor, cari o considerau ca o artă ascunsă. Astăzi știința merge spre umanizare, astăzi, după ce ea se realizează, intră factorul valorificator care e *umanitatea*.

Massa cea mare cere cât mai multă știință. În sec. al XVI., XVII, — știința era monopolizată de lumea saloanelor și, și acolo se făcea aceasta numai pentru simplul scop de „a ști”. Azi școala nu vrea să mai formeze oameni numai pentru a ști ci pentru a crea. Să știi pentru ca să faci, să ajuți progresul, să-l realizezi. Una dintre tendințele culturii secolului nostru este, unificarea teoreticului cu practicul”. Universitățile azi, prin conferințe, prin șezători, — se extind până pe sate, se fac „Universități Poporale”, — iar cei practici tind să lucreze în armonie cu teoreticul, având astfel pecetea rațiunii bazată pe experiența vieții. Tineretul de azi are dreptul să se adape de la izvorul nesecat al științei încă din copilărie.

3. Dreptul de a cultiva inima :

În puternica cultură antică, nu mai e nevoie să se arate și să se argumenteze, ce influență covârșitoare a avut muzica și arta în general. Pare foarte natural ca omul să se întrebe că petrecerea și emoția oare contribuiesc și ele cu ceva la crearea culturii?

Răspunsul se dă foarte lămurit prin exemplul următor: O dată cu dispariția dansului, a muzicii, a început și decăderea imperiului roman, — reapărând numai în timpul renașterii.

Astăzi se pare că se dă mai multă importanță dansului și muzicii. — Chiar în mod fiziologic s'ar putea arăta că viața noastră este ceva „ritmic”. Ritmul inimii, ritmul formei; — războiul actual a oferit ne-nunțate dovezi de ce putere dispune ritmul tobei și al muzicii în luptă. Ce rezultate frumoase ne înfățișează țăranul român, ținând cornele plugului în mână, muncind fără nici o oboseală, mânat de ritmul „doinei”, în America s'a experimentat că pe lângă ritmul cântecelor (cu gramofone) munca este intensificată cu 30%.

Un muzicant din Geneva — printr'o școală întreagă a încercat să reabiliteze dansul și muzica, înfățișându-le ca elemente componente ale civilizației. El începe educația muzicală prin dans, spunând: întâi să le cânte trupul apoi instrumentul.

Un alt element emotiv în viața copiilor este *jocul*. Acesta trebuie privit oare ca un simplu capriciu al copilăriei? Nu! El este cel mai natural lucru în viața omului. Cu toții trecem prin această fază, care este adevărata viață emotivă. După cum în faza embrionară omul retrăește treptele vieții animalice, tot astfel în viața emotivă se perindează întreaga cultură a strămoșilor noștri. Aceasta e ceva natural, biologic. Un savant englez zice: Dacă un tânăr nu a început în copilărie prin a se dedica cu totul jocului și visurilor, el nu va putea munci când va fi mare.

Această romanticitate a vieții copilărești este foarte accentuată în educația americană. În această privință educația americană este o renaștere a antichității. Fiecare stare emotivă a tânărului este în trebuințată. Americanii dau o foarte mare importanță, jocurilor copiilor. Un exemplu este și c. r. cetășia a cărei rezultate frumoase cu toții le cunoaștem. Dânsul se profesează, punând chiar statul săli de dans la dispo-

ziția copiilor. Toate stările emotive, pasiunile, instinctele copiilor sunt susținute, educate și îndrumate astfel. Se face o armonie de educație artistică, care poate fi îndreptată și îndrumată, ajugând astfel la arta rațională.

Tineretul are dreptul să-și cultive și să-și desvolte inima ajutând prin această cultura și progresul chiar. Ear societatea trebuie să li-o prețină chiar tinerilor. Noi, astăzi trebuie să o susținem, să o educăm și să-i dăm curs liber.

4. Dreptul de a cultiva voința :

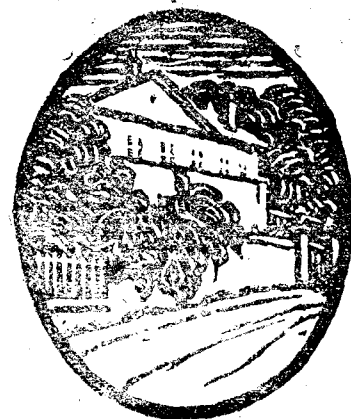
Se vorbește adesea despre un general al lui Napoleon, că în luptele contra Rușilor, având comanda lui Napoleon la spate, a avut victorii strălucite. Indată ce Napoleon a lăsat comanda în mâna generalului, lupta a fost pierdută. El era deci obicinuit să se supună vecinic, se părea, că nu-i lipsește cătuș de puțin puterea de conducere, îi lipsea însă voința puternică. Interesul Patriei n'are nevoie de ascultători, ci de oameni, cari știu comanda. Trebuie oameni cari să se simtă liberi. Trebuie oameni cari să ia parte în mod activ, după voința și puterea lor, la cultura ce se crează.

În America, această tendință este foarte mult accentuată în sistemul de educație. Principiul de care este călăuzită civilizația de azi este, cooperarea copilului cu profesorul și cu pedagogul, iară nu porunca! Când ești colaborator, te simți și responsabil, deci ești liber.

Copilul de mic să fie obicinuit cu a crea, a fi responsabil, ca să știe când va fi mare, ce poate face, ce trebuie să ceară și ce i-se poate da.

„Să ne apropiem deci cu mai multă grijă și dragoste inchee dl profesor Bărbat de acei pe cari și animalele, din instinct îi iubesc mult mai mult decât pe cel mari”.

Gheorghe Bănuțiu.

Doina

de AUREL CONTREA

*Peste pacea câmpurilor și a codrilor de brad
Lin se leagănă un cântec, cel mai sfânt și cel mai drag.
Fieea 'ntreagă se 'nfiară și se simte fermecată
De vrăjitul fără seamă din cântarea minunată.*

*Doina e! Cântare dulce, darul Domnului prea sfânt,
Cea din harfă îngerească coborâtă pe pământ.
Când făptura de durere n'a mai încetat să plângă,
A venit ca jalea lumii 'n tremurarea ei s'o frângă.*

*.. S'a 'ndurat și 'ntreg tumultul, răscolit ca o furtună,
Potolitu-s'a de graiul vibrător și sfânt din strună,
Patimile turburate s'au topit în armonie
Dulce, ca suflarea vieții pe când dragostea învie .*

*O, ce mare-i avuția, care e țesută 'n tine,
Căci cu ea nouă chiar raiul ni-l așterni din zări senine.
Doină, doină, soră scumpă, duioșia ta ne leagă 'n
O frăție, ce ne ține dragi între sicriu și leagăn.*

Protocoalele Înțelepților Sionului

După conferința d-lui
LUCIAN BOLCAȘ

Înainte de războiul mondial exista și în România ca și în alte țări un curent antisemit destul de apreciat, ba am putea zice, că orice bun patriot era antisemit. Azi însă, fiindcă lumea a progresat, fiindcă-i la modă așa zisul „umanitarism“, și probabil datorită mai mult altor cauze, aproape-i înjositor, să mai zici că ești antisemit.

Face o crimă de les-umanitate, cine încearcă să se atingă de Evrei. Totuși ei persistă în tendința lor de a ajunge, cândva stăpânitorii întregii lumi. Ei au drept doar la aceasta; sunt poporul ales a lui Jahve și aceasta-i menirea lor. Se spune acest lucru în operele azi cunoscute de toată lumea, în Talmud, Cabală și mai nou în „Protocoalele Înțelepților Sionului“. Aceste protocoale sunt inspirate de același spirit ca și Talmu-

dul, Cabala, cu un aspect mai modern însă, fiindcă ele au fost scrise abia în sec. XIX-lea.

La 1897 s'a ținut primul congres sionist la Baasen, în Elveția, unde s'a decis evreimea pentru stăpânirea lumii, și foarte probabil că acolo au fost scrise și aceste Protocoale. Puțin impoartă cine anume le-a scris, presupusul Herzl sau un alt evreu.

Nu se știe sigur unde și când au fost scrise, deoarece ele n'au fost menite tiparului și publicității. Ele n'au fost menite să fie cunoscute și de „goii“, ci numai de evreii, cari n'au luat parte la congresul din Baasen, căci ele nu sunt altceva decât niște „cursuri de educație naționalist-evreiască“ — după părerea unui englez — având ca țintă imperialismul evreesc.

Ca dovadă, că ele n'au fost menite publicității este faptul, că îndată ce aceste Protocoale au fost prinse și publicate, Evreii au început să protesteze și să le nege, zicând, că ei nu urmăresc astfel de scopuri și că aceste Protocoale nu sunt scrise de ei. Ba s'a mers mai departe și chiar dintre Evrei s'au născut anumite curente antisemite tot cu scopul de a acoperi acest adevăr descoperit.

Mai sunt însă și alte multe dovezi despre autenticitatea acestor Protocoale și despre tendința lor, cea mai bună dovadă însă este bolșevismul din Rusia și cel din Ungaria, mai

puțin reușit — care poate fi considerat ca operă a acestora, căci ele prevăd războiul mondial, revoluție, foamete, dezastru financiar etc. ca antecedente a realizării idealului lor.

Cu toate acestea Evreii zic, că ele nu sunt scrise de ei și ei un urmăresc astfel de scopuri. Acest lucru n'ar trebui să ne mire. Oare n'au negat ei secole de-arându-l Talmudul, Cabala?

Antisemit însă în sensul de a fi contra tendințelor imperialiste evreiești n'ai voie să fii, căci ai fi antiumanitarist. Și acest punct de vedere au reușit să-l impună — cum? — și la conferința de pace și alte conferințe, cari lucră pentru o pace vecinică și universală.

Nu! De Evrei n'ai voie să te atingi, ei trebuie să fie priviți în orice țară, ca cei mai buni cetățeni cu drepturi egale, căci doar și ei sunt oameni și s'au dovedit a fi chiar buni patrioți în anumite ocaziuni!

Felul cum înțelege evreimea datoriiile cetățenești atât în Europă cât și ori undă este cunoscută îndeajuns: intrigi interne, revoluții, trădări de patrie, spionaj etc...

Dacă astfel se prezintă lucrurile una din două:

Sau omenirea întreagă va admite că într'adevăr poporul evreu este cel ales a lui D-zeu și merită să stăpânească lumea și atunci se va conforma acestui ideal; sau din contră, evreimea va fi silită, să renunțe la acest vis frumos, făurit într'o noapte de uitare de sine.

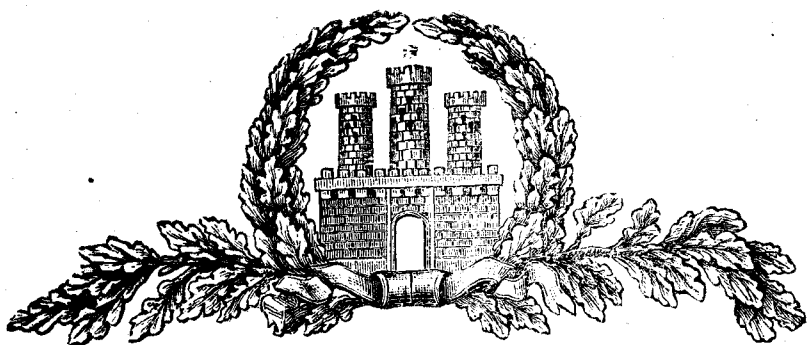
Ar trebui să înțeleagă poate și Evreii, că nu în contra, nici în fruntea, ci în mijlocul umanității numai vor putea trăi și ei cași celelalte popoare.

Acestea sunt ideile dezvoltate de Dl. Bolcaș în interesanta D-sale conferință.

După cum în Franța, Anglia, Statele-Unile și în toate țările apusene s'au tradus aceste Protocoale nu ne-ar strica de loc, dacă și în România s'ar traduce arătându-se tendințele urâte și anti-umanitare (?) cuprinse în ele și atribuindu-le evreilor.

O. Boiteș.

CLUJUL STUDENȚESC

Societățile studentești clujene au încercat încă din primul an al constituirii lor, să se manifesteze prin șezători culturale. Ne aducem cu plăcere aminte de ședința, din anul trecut, a Centrului, în care se comemora centenarul lui Petru Maior; de ședințele studenților în medicină — de obicei cu caracter strict profesional; de cele ale societății studenților în litere, cari ofereau studențimii și publicului clujan manifestările membrilor ei, în conferințe din domeniul literaturii și filozofiei (la aceste ședințe partea artistică n'a fost nici când neglijeată).

Semnificativ — și trist! — e că anul acesta nu se mai lucrează în spiritul celor trecuți. Studenții mediciniști nu-și mai țin ședințele obișnuite de Sâmbăta seara, iar Centrul Pentru Maior n'a ținut anul acesta nici o ședință festivă. Doar Soc. stud. în științe organizează de câteva Dumineci vizitarea muzeelor din Cluj, iar Studenții dela litere și-au început în fine atât de demult proiectatele lor conferințe populare în mahalalele și satele din jurul Clujului.

Incolo, toată iarna n'am avut decât ceaiuri și serate dansante.

Șezătorile stud. basarbeni:

Primăvara ne-a adus însă o surpriză cu atât mai neașteptată, cu cât venia dela studenții cărora ne gândiam, să le dăm noi ceva și nu ei nouă: basarbenii. Ei sunt mulți la Cluj, câteva sute și s'au gândit, că ne-ar putea oferi ceva deosebit, ceva puțin întâlnit la Cluj.

Am avut până acum două șezători ale lor, ținute în Sala cea mare a Căminului studentesc. — Ei au avut admirabila idee de a chema profesori universitari, cari să deschidă

șezătorile prin conferințe demne de toată atenția, celor ce le-au ascultat: în cea dintâi Duminică din Martie a vorbit dl prof. O Ghibu arătându-ne în special rolul jucat de studentime în desrobirea Basarabiei. În a doua dl prof. Bărbat, atât de popular și iubit de studentimea clujană, a vorbit despre „Bazele unei culturi moderne”.

Au urmat producțiile studenților basarbeni: frumoase coruri mixte (în special cântece rusești) soliști și dueturi. Bucăți admirabil executate la vioară și pian și concertul de ghitare. — Dl Normann a știut să completeze cu deosebit succes, partea declamatorică a ședințelor.

Seratele colegilor basarbeni s'au bucurat de un public neobișnuit de numeros. E dovada interesului, ce li-se poartă și un indemn pentru celelalte societăți studentești clujene, ca să ne dea ceace așteptăm dela ele.

I. Vaniușă.

* * *

Centrul studentesc din Cluj, și-a ales noul Comitet.

Alegerea s'a ținut în 12 Martie. La urmă s'au prezentat peste 400 de studenți — semn bun, că interesul pentru organizațiile proprii crește la studenți din ce în ce.

La rândul său — Comitetul va simți o mai mare obligație morală, decât în trecut, ca să muncească mult și potrivit intereselor studențimii. Pân'acum, Centrul a fost o organizație cu scop de apărare al intereselor materiale ale studențimii. Programul noului Comitet pare că vrea să depășească aceste cadre strâmte. Transformându-se în factor determinant al directivelor vieții studentești. Despre aceasta însă cu altă ocazie.

Noul Comitet s'a constituit astfel presedinte: Adam Popa stud. în drept; vice președinți: Alexandru Hartia st. în drept și Emanuil Anca st. med.; Secretar general: Dr. A. Cudla; secretari de ședințe: Benia-

min Suciu st. în drept și N. Săroiu st. med.; Cassar: Tr. Breaz, st. în drept; bibl.: I. Mocan st. în științe V., bibl.: I. Ciocănelea st. farmacist; arhivar: N. Muntean st. șt.; Controlor: A. Magda st. med.

* * *

O inițiativă frumoasă au făcut studenții facultății de științe; aceea, de a cerceta Duminicile și în serbători muzeele din Cluj apoi operele monumentale de sculptură și arhitectură, în care orașul nostru este destul de bogat.

Intre studenți inițiativa a avut o resonanță mare; au luat parte sub conducerea profesorilor, peste o sută de studenți. Aceste mici excursii culturale, pe lângă că sunt distractive, mai sunt și deosebit de instructive. Obiectele etnografice desvăluiesc adevărate peisaje din trecutul istoric al populației ardeleni: pescaritul, păstoritul, agricultura, industria de casă îți dau perspectivă clară și comprehensive a străduinței de înaintare pe drumul civilizației. Cercetarea lor va trezi apoi și un interes, care ne-a lipsit pân'acum; acei cari au văzut îngrămădite la un loc frumusețile aceste, nu vor mai trece, de sigur cu ochii închiși pe lângă ele, atunci când le vor găsi la sate.

Să se continue în direcția aceasta, căci noi avem mari lacune de împlinit în privința istoriei noastre culturale.

—he—

Migrația studenților ruși

Rusia de odinioară, mănoasă și bogată, Rusia puternică, nădejdea și mândria de ieri a slavilor de Sud azi se zbate într'o agonie groaznică. Pe întinsele câmpii azi sufletul rusesc se zbuciumă sub lovitura soartei nemiloase, care le-a sustras cel mai elementar dar: pâinea de toate zilele. Puterile trunchiului viguros se macină în luptă și ramuri frânte se îndepărtează de tulpină, mânați de impetuozitatea vremii, spre a aștepta într'un loc ferit vremuri mai bune.

Și în timpurile acestea de incercare, Praga — bătrâna capitală a Ceho-Slovacilor — n'a uitat cât datorește Rușilor, pentru susținerea intereselor și străduințelor lor din trecut. Studențimea rusească în fine a aflat un adăpost într'o țară fră-

țească, unde vor avea asigurată pâinea zilnică și posibilitatea cultivării. Guvernul Ceho-Slovac a pus la dispoziția tinerimii rusești căminuri — singur în palatul „Chudobnec“ sunt peste 400 de studenți — în vremuri când criza de locuință este generală. Profesorii cehi, alături de ruși, duc o activitate culturală intensă, ca să compenseze pe emigranți, pentru despărțirea lor de locul natural al culturii rusești. Pentru

tămăduirea unui mare neajuns — lipsa de cărți — profesorul S. K. Gogel lucrează pentru înființarea unei biblioteci academice rusești. Se intenționează planuri mărețe, ca crearea unui Institut Rusesc de Științe și un Institut de Pedagogie. Astfel Praga poate fi considerată ca centrul vieții academice a emigranților ruși, de unde desigur va porni un val de forțe pentru reînălțarea patriei lor.

J. R

„Gândirea“ anul I, No. 23—23.

Am așteptat cu nerăbdare numărul acesta al frumoasei reviste Clujene. Schița inedită de Caragiale, pe care anunșase înainte, că o va publica a deșteptat curiozitatea tuturor acelor, cari s'au închinat geniului nemuritorului Maestru. Și întradevăr în schița „2 Aprilie“ trăește încă un tip de felul celor cari mișună prin „Momente“. Interesant și instructiv articolul d-lui A. Dominic: „Germania intelectuală de azi“. Intre colaboratorii acestui număr mai amintim pe: Lucian Blaga (cu o frumoasă poezie), Demostene Botez, Ion Pillat, Al Davila, Pamfil Șeicaru etc. Cronică bogată și interesantă ca întotdeauna.

„Ideia Europeană“ anul III, No. 88. Face parte din revistele cari sunt gustate mult de tinerimea universitară, iubitoare de ideile frumoase ce le propagă. Numărul acesta cuprinde un frumos articol de d. prof. C. Rădulescu-Motru, în care comentează memoriul dlui Iuliu Maniu. Mai pomenim din acest număr articolul dlui Ion Ordeanu; Școlile lui Lenin.

„Adevărul Literar și Artistic“ seria III, anul III, No 72. Cuprinsul bogat și variat, ce s'a remarcat la numerile ultime se remarcă și în Nr. acesta. Articolul de fond al d-lui prof. N. Iorga despre „Geneza lui Eminescu“ a făcut să retrăiască în noi amintirea aceluia, de care se scupă atât de puțin numeroasele publicații periodice, ce le avem. Arată că ceea ce a făcut ca Eminescu să reprezinte sufletul românesc cu tot ce are el

mai specific și mai frumos românesc este „inițierea lui în toate realitățile noastre naționale, și în timp, și în loc, prin unele elemente din viața lui pe care ceilalți nu le-au avut.“ Atragem atenția studențimii asupra articolului „Știința și viața“ de L. Horiu, interesant și instructiv, mai ales pentru tineri. La Cronică Sportivă“ se află amănunte interesante asupra trecutului Sportului la noi, știri despre mișcarea sportivă de la noi și din străinătate. I. Br.

„Convorbiri Literare“ Anul 54. Nr. 1. Cea mai veche publicație literară dela noi la numărul acesta intră în anul al 54-lea al existenței sale. Prin trecutul ei glorios, prin slova curat românească ce o propagase jumătate de veac a determinat mișcarea culturală din țara noastră.

Precum în trecut a fost focarul de cultură a Românului, tot așa — sperăm — și în viitor va înainta pe aceiași cale, grupând în jurul ei fragedele, dar promițătoarele talente ale neamului.

Din numărul de față relevăm articolul ilustrului bărbat de condei și îndrumător al generației tinere: d. S. Mehedinți.

Mai găsim articole semnate de D. A. P. Arbore; poezii de d. Tutoveanu și Ciuchi.

„Cete trei Crișuri“ anul III, No 5—6, ne-a sosit cu acelaș cuprins variat și bine ales ce l'am remarcat de când revista și-a schimbat formatul.

Numărul acesta are o frumoasă schiță de N. Bazarica, un articol informativ interesant: „Vasco di Gama“ de Dr. N. E. Ildiarn. Mai pomenim articolele dlor M. Ștefănescu, Paul I. Papadopol, Al. Căzaban, Const. Cehan Racovitză etc. Ne place mult cronică bogată și variată a acestei reviste.

„Cugetul românesc“. Anul I, No 2, face parte din publicațiunile, cari pot sta alături de cele mai bune din Apus. Am cetit cu mult drag articolul dlui prof. N. Iorga: Criza morală mondială, în care spune între altele: Pentru a remedia acest rău, trebuie să schimbăm cu totul școala, școala ireală, unde se învață atâtea lucruri fără folos și să crecăm o școală și un profesor, care să tindă a face nu numai o operă pedagogică în școală, dar și o operă morală în societate“.

„Viața Românească“ An. XIV, No. 2, ne aduce o foarte frumoasă povestire de M. Sadoveanu „Dumbrava minunată“ cu frumoase descrieri de natură. O bogată cronică culturală face diu revista leșană o lectură căutată de tinerimea universitară.

„Năzuința“ An. No. 1, este o nouă revistă care apare în Craiova. Articolul de fond, al dlui prof. S. Mehedinți despre „Regionalismul cultural“ ne întărește speranța pe care ne-am pus-o în cercurile regionale studentești, cari prin cultivarea obiceiurilor, limbei, credințelor și portului fiecărei regiuni își aduc contribuția lor la marea carte care va cuprinde odată ființa întreagă neamului nostru.

Povestiri Moldovenești de Radu Roseti.

În aceste povestiri prozatorul Roseti ne redă o lume cu caracterele ei locale moldovenești și în afară de frumusețea sufletului lor, „povestirile“ sunt și o minunată ocazie de a reînvia ceva din Moldova de altădată.

„Epilepsia“ de Prof. Dr. C. Parhon. Primul volum din „biblioteca medicală română“ în editura „Vieții românești“, cu ultimele cercetări făcute de specialiștii români și străini, asupra acestei boale. E de un real folos pentru medici și studenții în medicină. (—gb—)

REDAȚIONALE

BUCUREȘTI ȘI IAȘI. Rugăm cu insistență pe colegii noștri dela aceste Universități să ne trimită — cât mai des — corespondențe pe scopul ca revista noastră să poată înregistra — între cele dintâi publicații periodice — toate manifestațiunile vieții studentești din întreaga țară.

Recomandăm cetitorilor noștri să se aboneze la excelenta revistă „G. NDIREA“ artistică, literară și socială din Cluj. Abonamentul 100 lei pe an.

ADMINISTRATIVE

Rugăm on. cititori, să binevoiască a completa mandatele postale trimise cu numărul 4, al revistei noastre și a ne trimite prețul abonamentului pe adresa „Lumea Universitară“ Sfr. Avram Iancu 11. Cluj.

CRONICA-MARUNTA

Franța universitară

Institutul frances din Londra.

ranța a creiat încă demult la Atena și Roma câte un institut consacrat în special studiilor de arheologie și istorie vechie. Instute analoge cu scopuri diferite au fost create sau sunt pe cale de a se creia la Florența „Institut français” și la Madrid (Maison Velasquez). Cel dela Londra se datorește inițiativei baronului Rotschild, care a dăruit încă din 1920 o vastă casă, mobilată pe cheltuiiala proprie, adăugând și o sumă însemnată pentru susținerea cheltuielilor. Institutul este destinat Francezilor cari doresc să studieze la Londra litere, științe, arte, economie politică și drept. Scopul înființării lui este strângerea legăturilor intelectuale între Franța și Anglia și crearea la Londra a unui centru de studii în care tinerii francezi să poată asimila cultura engleză. Căminul Institutului cuprinde 20 de camere. Deschis la 1 August 1920 el a primit 35 de pensionari: studenți și profesori, pictori și sculptori, cercetători ai arhivelor sau tineri cari se specializează. Admiterile în acest cămin se fac de către o comisie compusă din 5 membri delegați ai Academiei franceze. Directorul Institutului este d. Robert Cru, fost elev al Școlii normale superioare.

O nouă catedră de limbile slave la Universitatea din Paris.

În amintirea lui Ernest Denis, considerat în Cehoslovacia ca istoricul național care a pregătit prin operele lui îndreptarea atenției opiniei franceze spre cauza cehă. Parlamentul din Praga a votat o lege prin care donează un milion de franci Universității din Paris. Din această donație se va crea și întreține la Facultatea de litere o catedră care va purta numele de — „Istoria și civilizația slavă, catedra Ernest Denis”. E de remarcat că ea este creată în vederea chestiunilor slave în general și nu e limitată la studiul Cehoslovaciei. Titular al ei a fost numid. d-l Louis Eisenmann.

Cu ocazia sexcentenarului lui Dante s'au răscolit atâtea arhive, s'au desgropt atâtea cărți și însemnări ale contemporanilor — încât a trebuit să se găsească multe lucruri nouă din zbuciumata lui viață. S'a stabilit astfel între altele că Dante ar fi fost student la Paris. Mărturiile s'au găsit în cronicarul Villani și în Boccaccio, iar Benvenuto de Imola precizează (?) chiar: „Fiind matur și deja exilat, Dante studia la Facultatea de Theologie din Paris”. De aici, ipoteze peste ipoteze, încercări de a reconstitui activitatea autorului „Divinei Comedii” la Paris. Dar, cum bine arăta cineva, Dante student la Paris, nu însemnează atât că el ar fi urmat regulat cursurile și și-ar fi trecut examenele la vreme; ci că la Paris s'a dedicat studiului, a vizitat fără îndoială vr'odată vestita „Rue du Fouarre” de care amintește în divinul lui poem, că a intervenit poate în vr'o discuție teologică ori filozofică și că se interesa de viața intelectuală a unui oraș care era pe atunci capitala științei și a învățământului.

*

Florența organizează în acest an mai multe expoziții: una a „Cărții” la care au promis că și vor da concursul 16 națiuni; una pentru pictura secolelor XVI și XVII, aranjată în Palazzo Pitti; în fine una a picturii contemporane. Ele vor fi deschise din April până în Octomvrie.

*

Universitatea din Leyde. Profesorul celebru: Dr. Rolland dela universitatea din Leyde a murit zilele trecute. Universitatea aceasta renumită s'a înființat la anul 1575 de W. d'Orange care recunoscător pentru curajul manifestat de cetățenii din Leyde în timpul războaielor cu Spanioli i-a întregat odată ce ar dori ca recompensă: suprimarea completă a impozitelor sau fondarea unei universități? Puțin ne impoartă dările; nouă ne trebuie mai mult o universitate. (Pe când la noi...)

*

Einstein la Paris. În zilele acestea savantul Einstein, a cărui teorie stărnește tot mai mare interes în lumea cultă, a fost invitat la Colege de France ca să țină un ciclu de conferințe despre „Teoria Relativității”. Renumitul matematician francez, Painlevé va fi criticul acestor conferințe. Se așteaptă mult dela aceste desbateri.

Moldoveni la Universitatea din Cracovia în Secolul XV.

Azi, când avem Universități și mii de studenți, când aproape fiecare sat își are câte un reprezentant la aceste instituții de cea mai înaltă cultură — e interesant să știm care era în trecut numărul studenților și din ce centre se recrutau ei.

Îată câteva date!

În sec. XV. Moldova își trimitea tinerii la univ. din Cracovia fondată în 1401. Intemeietorul ei Petru Wysz de Carolino, episcopul Cracoviei spunea în literele fundamentale ale acestei „Alma Mater” (publ. în 1820 cu titlul: *Codex Diplomaticus Universitatea Cracoviensis*) — că ea a fost creată și pentru luminarea națiilor Ruthene și Valache. Chemarea culturală găsi echou și în Principatul moldovean. Între ani 1405—1503 găsim în total 21 de școlari, dintre cari doi din Iași, doi din Bacău, 51 Târg-Siret, câte unul din Suceava, Tutova, Hărlău, Roman, restul nu sunt numiți cu localitatea. Datele aceste ni-le dă Dr. Eugenius Barwincki, în cartea: *Chronicon Ter ae Moldovicae ab Aaronne Principe*, pag. VII, Bucureștiis 1912. Lui Barwinski aceste îi servesc pentru demonstrarea legăturilor culturale ce existau între Polonia și Moldova. Pentru noi sunt un document de început al dragostei de carte și civilizație.

eh.

Viața Universitară în Cluj.

Dr. profesor I. Guyart dela Facultatea de medicină din Lyon, ține în semestrul al II-lea la facultatea de medicină din Cluj, cursul de Istoria medicinei, în sala-Bibliotecii Universității.

* * *

Dr. profesor Racoviță dela facultatea de științe a fost decorat de guvernul frances cu legiunea de onoare, pentru merite științifice, iar Dr. profesor I. Iacobovici dela facultatea de medicină cu meritul sanitar. De asemenea Dna Bratu studentă în drept.

* * *

În urma alegerilor dela începutul lunii Martie, comitetul „centrului studentesc Pentru Maior” din Cluj s'a constituit astfel:

Președinte A. Popa. Vice președinti Em. Anca și Hartia I. Săcretar General D. Cadla. Casier Breazu T. Controlor Magda Al. Bibliotecar Cioconelea V. Vice Bibliotecar Mocanu. Secretari B. Suci și I. Seroiu. Arhivar N. Vunteanu. Membrii de onoare: E. Hulea, G. Belea, etc.

„Lumea Universitară“

are asigurată colaborarea profesorilor de Universitate, scriitorilor, publiciștilor și studenților din țară și străinătate.

Citiți revistele:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

- „Viața Studențească“ care apare în București.
- „Gândirea“ din Cluj.
- „Viața Românească“ din Iași.
- „Revista Sănătății“ din Cluj.
- „Ramuri“ din Craiova.
- „Flacăra“ din București.
- „Cele Trei Crișuri“ din Oradea-Mare.
- „Ideia Europeană“ din București.
- „Transilvania“
- „Sburătorul Literar“ din București.
- „Cosinzeana“ din Cluj.
- „Convorbiri Literare“ din București.